

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום ראשון ט' בניסן תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - ל"ז

1. **משנה - כל מצוה שהיא תלויה בארץ - נוהגת רק בארץ, ושאינה תלויה בארץ - נוהגת אף בחו"ל.** מה הכוונה תלויה ואינה תלויה?
 - א. אין לפרש - שתלויה היינו שכתוב בה ביאה, שהרי תפילין ופטר חמור כתוב בהן ביאה, ונוהגין אף בחו"ל.
 - ב. רב יהודה - מצוה שהיא חובת הגוף - נוהגת אף בחו"ל, חובת קרקע - אינה נוהגת אלא בארץ. המקור לדבריו: אלה החוקים - אלו המדרשות, והמשפטים - אלו הדינים, אשר תשמרון - זו משנה, לעשות - זו מעשה, בארץ - מיעת, חיים על האדמה - ריבה. ולומדים בדבר הלמד בעניינו מע"ז שחובת גוף נוהג אף בחו"ל, וחובת קרקע - בארץ.
2. **עוד שנינו - חוץ מן הערלה והכלאים.** ר' אליעזר אומר אף החדש. ונסתפקו מה כוונתם. מה הצדדים?
 - א. לתנא קמא - דווקא ערלה וכלאים נוהגים בחו"ל כיון שיש הלכה למשה, אבל חדש לא נוהג בחו"ל כיון שמושב משמע 'לאחר ירושה וישיבה'. ר"א מחמיר - חדש גם נוהג בחו"ל - הטעם: 'מושב' בכל מקום שאתם יושבים.
 - ב. לת"ק - כל שכן חדש נוהג בחו"ל. ר"א מיקל - נוהג רק בארץ מושב לאחר ירושה וישיבה משמע. ופשוטו הברייתא דלהלן כצד ב' [שאביי אמר שהתנא החולק על ר"א הוא ר' ישמעאל].
3. **'כי תבואו אל ארץ מושבותיכם אשר אני נותן לכם' - במה נחלקו ר' ישמעאל ור' עקיבא?**
 - א. ר' ישמעאל - ממה שנאמר בנסכים 'ביאה ומושב' למדנו שכל מקום שנאמר בו ביאה ומושב - אינו אלא לאחר ירושה וישיבה.
 - ב. ר' עקיבא - הרי שבת, נאמר בו מושבות, ונוהגת אף בחו"ל. ענה לו א. לא נאמר בה גם 'ביאה'. ב. שבת נלמדה בק"ו ממצות קלות. [ולא משום מושב].

שורש מחלוקתם: לר' ישמעאל - לא היו מביאים נסכים על קרבן יחיד ונתחייבו רק כשנכנסו לארץ. לר' עקיבא - הקריבו במדבר, [וכשנכנסו לארץ נתחדש רק שיקריבו גם בבמת יחיד].
4. **תנא אחר מבית מדרשו של רבי ישמעאל מביא שיטה חדשה, מה היא?**

הואיל ונאמרו ביאות בתורה סתם, ופרט לך הכתוב באחד מהן לאחר ירושה וישיבה, אף כל מקום שנאמר בו 'ביאה' לאחר ירושה וישיבה. אמנם התנא הקודם סבר כיון שמלך וביכורים הם שני כתובים הבאים כאחד, אין מלמדין. ואינם נצרכים שהרי נכתוב מלך ונלמד בק"ו שאם מלך שדרכו לכבש לאחר ירושה וישיבה, כל שכן ביכורים.
5. **מאחר שנתבארה כוונת המשנה שכל מצוה שהיא חובת הגוף נוהגת אף בחו"ל. מדוע נכתב מושב בכמה מקומות?**
 - א. בשבת - שלא נאמר הואיל ונכתבה בפרשת המועדות תצטרך קידוש בי"ד כמו המועדות.
 - ב. חלב ודם - שלא נאמר הואיל והם נכתבו בעניני הקורבנות בזמן שאין קרבן לא יאסרו.
 - ג. מצה ומרור - שלא נאמר הואיל ונאמר 'על מצות ומרורים יאכלוהו' בזמן שאין קרבן פסח לא יתחייבו בהם.
 - ד. תפילין ופטר חמור - לכדתנא דבי ר' ישמעאל: עשה מצוה זו שבשבילה תיכנס לארץ.